

דמשמע הכי שיהא מרובע ולא עגול, ומשמע הכי שהמשילו הכתוב לאדם רבוץ, לפיכך ילפינן מהאי קרא תרווייהו, גם להאי הלכתא שיהיה המזבח מרובע, וגם להלכתא השנויה במתני' דכבש של מזבח עמד בדרום, כנגד הצפון.

והאי הלכתא דשנינו שיהא כבש המזבח עומד בדרום, ויליף לה רב הונא מקרא — ותנא דברייתא מייתי לה להאי הלכתא מהכא דתניא: רבי יהודה אומר: מדכתיב בקרא לגבי כבש "ומעלתהו [דהיינו — הכבש שעולים בו למזבח] פנות קדים" [דהיינו — שעמד הכבש במקום שהעולה ממנו יפנה אל צד מזרח הקרוי "קדים"] ילפינן שעמד הכבש בדרום שהרי כל פניות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין למזרח והעומד בדרום כשפונה לימין — פונה לצד מזרח.

ומקשינן: מגליה לרבי יהודה לפרש שכבש של מזבח עמד בדרום, והא בקרא לא נאמר שהפניה היא דרך ימין, ורק ילפינן שתהא פנייתו מהכבש למזרח ואימא כוונת הכתוב שעמד הכבש בצפון ויפנה דרך שמאל למזרח?

ומשינין: לא סלקא דעתך שתהא הפניה דרך שמאל, דהא ילפינן מקרא אחרינא דכל פניות שאתה פונה לא יהיו אלא דרך ימין למזרח, דתני רמי בר יחזקאל: ים שעשה שלמה כעין גיגית גדולה דמות ים שהיו הכהנים רוחצים שם להטהר מטומאתם, וכתוב בקרא שהיה הים "עומד על שנים עשר בקר [כעין דמות בקר] שלשה [דמות בקר] פונים [את פניהם] צפונה ושלשה פונים ימה ושלשה פונים נגבה ושלשה פונים

כבש בצפון ופניו של כבש בדרום, כאדם השוכב על הארץ שירכו בצד אחד ופניו בצד שני.

ואימא הכי פירושא דקרא: כאדם היושב זקוף שראשו וירכו באותה רוח, שגם ירך בצפון וגם פניו בצפון, ומנלן שכבש של מזבח עמד בדרום?

אמר רבא: רמי גברא אאפיה כשהמשיל הכתוב "ירך" דיבר באדם השוכב ארצה שראשו ברוח אחת, ורגליו ברוח אחרת.

אמר ליה אבוי לרבא, מנא לך לפרש כן את הכתוב שהמשיל לאדם השוכב ארצה, אדרבה תריץ ואותיב גברא דמצינן לפרש דהקרא איירי באדם היושב זקוף שרגליו וראשו לרוח אחת.

אמר ליה רבא: "רבוץ יהיה המזבח" כתיב ומשמע דלאדם הרובץ ומושכב המשיל הכתוב את המזבח.

ומקשינן לרבא: והא האי "רבוץ" דאמר הכתוב מיבעי ליה למילף מיניה דמרבע ריבועי — שיהא המזבח מרובע ולא עגול, ולא כדי להמשילו לאדם שרבוץ על הארץ!?

ומתריצין לרבא: מי כתיב "מרובע" והא "רבוץ" כתיב, ומצינן לפרש דכוונת הכתוב ללמדנו דבר זה שנמשל המזבח לאדם רבוץ.

ומקשינן: וליטעמין רבא מי כתיב "רבוץ" והא "רבוץ" כתיב?

אלא מסקינן דכיוון ד"רבוץ" כתיב בקרא,